

Terugblik op ArchiefLab Hotspots: doel en methodiek van de hotspotmonitor

Geschreven door Nicole Blom, Caro Matulesya en Christy Verhaar

Tijdens de bijeenkomsten van ArchiefLab Hotspots wordt er door onderwijs- en praktijkinstellingen kennis gedeeld, gediscussieerd en gewerkt aan praktische oplossingen op het gebied van de hotspotmonitor. De ArchiefLabs zijn een initiatief van de kennisplatforms Particuliere Archieven en Waardering & Selectie en de Reinwardt Academie. Dit verslag is een terugblik op de eerste openbare bijeenkomst van ArchiefLab Hotspots die plaatsvond op 19 februari 2018 bij Atria.

Presentatie Charles Jeurgens

Na een korte introductie van Mirjam Schaap begon het archiefLab met een presentatie van Charles Jeurgens, hoogleraar archiefwetenschappen aan de UVA. Jeurgens blikt tijdens zijn presentatie terug op het visierapport *Gewaardeerd Verleden* uit 2007, dat functioneerde als bouwsteen voor de nieuwe waardering en selectie aanpak. Door de aanwezige achterstand en het vooruitzicht op steeds meer (digitale) informatie, is een nieuwe waardering en selectie aanpak noodzakelijk. Daarnaast was het waardering- en selectieproces van archiefinstellingen te veel gefocust op de overheid. Als terugblik op de nasleep van het rapport constateerde Jeurgens dat archiefinstellingen zich te veel focusten op de regerende kant van de samenleving. Particuliere archieven werden weinig tot niet opgenomen in de trends en hotspots als actoren; dit was echter wel de visie van het rapport. De doelstelling wordt dus tot nu toe niet nagestreefd, wat leidt tot een eenzijdige afspiegeling van de samenleving.

Jeurgens gaf afsluitend zijn mening over hoe in 2018 één aspect van *Gewaardeerd Verleden*; de trendanalyse/hotspot-monitor, verder kan groeien. De analyse wordt vooral vanuit een overheidsperspectief toegepast op overheidsactoren. Jeurgens pleit voor het toepassen van de analyse op het particuliere domein. Daarnaast legt hij de nadruk op de integratie van de waardering- en selectiemethoden: naast de trendanalyse/hotspot-monitor is het belangrijk dat ook de systeemanalyse en de risicoanalyse worden uitgevoerd. De presentatie wekte een interessante discussie op tussen Jeurgens en het publiek. Onderwerpen zoals de uitvoering van de analyse, de kadering en zelfs financiële obstakels kwamen naar boven. In de komende archiefLabs kunnen we hierover verder discussiëren en misschien wel praktische tools ontwikkelen.

Presentatie Anthony van der Wulp

Anthony van der Wulp, auteur van de *'Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden'*, vertelde over ervaringen met de hotspot-monitor in de praktijk. Van der Wulp vertelde allereerst over de nieuwe selectiedoelstelling. Niet alleen het representatieve voor de samenleving moet worden gedocumenteerd, maar ook het unieke. Daarnaast moeten actoren niet alleen vanuit de overheid komen. De handreiking sluit aan bij de visie van het rapport *Gewaardeerd Verleden* en is gericht op praktische toepassing van de hotspot-monitor.

Over de hotspot-monitor vertelde hij onder andere dat de vier criteria uit de handreiking soms voor verwarring zorgden. Dienen hotspots aan alle vier te voldoen of is het voldoende aan één van de criteria voldoende? Dit is een vraagstuk waar Nicole tijdens haar stage bij het Regionaal Archief Alkmaar ook mee te maken kreeg. Tijdens de uitgevoerde pilots kwamen dit soort vraagstukken ook aan het licht. Van der Wulp benadrukt tijdens de discussie dat het belangrijk is om een realistisch doel voor ogen te hebben. Een uitgebreide hotspotmonitor die leidt tot een waslijst met hotspots is misschien niet uitvoerbaar. Strengere criteria voor een hotspot en daardoor een kleinere selectie is misschien meer realistisch. De volgende bijeenkomst gaat over het selecteren van hotspots, hier zullen we dus nog verder over discussiëren.

Onderzoeken studenten Reinwardt Academie

Tijdens de eerste besloten bijeenkomst van ArchiefLab Hotspots hebben een aantal archiefinstellingen een probleemstelling gepresenteerd met betrekking tot de hotspotmonitor. Aan het einde van deze bijeenkomst hebben drie studenten één van de probleemstellingen opgepakt als onderwerp voor hun afstudeeronderzoek. Tijdens de bijeenkomst op 19 februari hebben de studenten hun onderzoeksonderwerp en voorlopige hoofd- en deelvragen gepresenteerd. De onderzoeken zijn gericht op verschillende vraagstukken rondom het toepassen van de hotspot-monitor.

Nicole Blom is aan de slag gegaan met de probleemstelling van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en zij richt zich op privacy en openbaarheid rondom gevoelige trends/hotspots. Caro Matulesya heeft gekozen voor de probleemstelling van Atria en gaat aan de slag met de hotspot 'Women's March' in Nederland en wat daarbij de rol van Atria is. Tot slot is Christy Verhaar aan de slag gegaan met de probleemstelling van het Noord-Hollands Archief en gaat zij onderzoeken hoe een hotspot dynamisch kan blijven en hierdoor beter aansluit op het dynamische karakter van informatie en de samenleving.

Volgende bijeenkomst

Op 12 maart 2018 vindt de volgende bijeenkomst van ArchiefLab Hotspots van 13.00-16.00 uur bij het Utrechts Archief plaats. Het onderwerp van deze bijeenkomst is het selecteren van hotspots. Kijk voor meer informatie over het ArchiefLab Hotspots en de onderzoeken van de studenten op het kennisplatform Particuliere Archieven.

